

Datum : 15 november 2022

Aan de gemeenteraad van Gennepe

Zaaknummer : 591801

Onderwerp : Wijzigen gemeenschappelijke regeling Omnibuzz 2023 e.v. en
zienswijze gewijzigde begroting 2023 e.v.

Geachte raad,

Omnibuzz is voor de Limburgse gemeenten de uitvoeringsorganisatie voor het vraagafhankelijk Wmo-vervoer. Het algemeen bestuur van Omnibuzz wil artikel 18 van de GR Omnibuzz over de afrekeningsystematiek voor de gemeenten aanpassen met ingang van 1 januari 2023. Hiervoor is de zienswijzeprocedure over dit voornemen de GR Omnibuzz bij de gemeenteraden afgerond. Met dit voorstel wordt de volgende stap gezet en vraagt het college formeel toestemming van uw gemeenteraad om via een collegebesluit de gemeenschappelijke regeling nu daadwerkelijk aan te passen. Dit voorstel is onderdeel van de toestemmingsprocedure.

Gelet op het voorgaande, stellen wij aan u voor:

1. Het college van burgemeester en wethouders toestemming te verlenen om de gemeenschappelijke regeling (GR) Omnibuzz te wijzigen conform bijgevoegd concept wijzigingsbesluit.
2. Kennis te nemen van de aangepaste begroting 2023-1 en meerjarenperspectief 2024 – 2026.
3. Geen zienswijze in te dienen op de concept begrotingswijziging 2023 en meerjarenperspectief 2024-2026.

ARGUMENTEN

Het voornemen om de kosten voor het Omnibuzz-vervoer tussen gemeenten anders te verdelen bestaat al sinds de uitbreiding van de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz in 2016. Via amendementen is destijds verzocht om de afrekening van de kosten meer in lijn te brengen met de daadwerkelijke kosten. Deze wens is later herhaaldelijk geuit vanuit deelnemende gemeenten. Het verzoek richtte zich in eerste instantie op de beheerskosten, maar tijdens de uitwerking is dezelfde lijn doorgetrokken naar de vervoerskosten. Dit is geconcretiseerd door de afrekening van de vervoerskosten op basis van zones om te zetten naar kilometers. Kilometers liggen ook aan de basis van de daadwerkelijke kostenberekening van vervoer, omdat dit een meer eenduidige eenheid is dan zones. Kilometers zijn voor alle betrokkenen (inwoners, gemeenten en vervoerders) een duidelijke en bekende eenheid, in tegenstelling tot de zonesystematiek.

Op 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Eén van de wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen is dat voor wijziging van een

collegeregeling, zoals de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz, de gemeenteraden meer invloed krijgen. Deze wijzigingsprocedure is per 1 juli 2022 direct ingegaan. Andere wijzigingen uit de wetswijziging hoeven pas op 1 juli 2024 doorgevoerd te worden. Dit betekent dat voor de voorliggende wijziging zowel de zienswijzeprocedure als toestemmingsprocedure richting de gemeenteraden dient te worden doorlopen. Een gevolg van het aanpassen van de afrekensystematiek is dat de begroting 2023 moet worden aangepast. Hierop wordt u als raad de mogelijkheid geboden om een zienswijze in te dienen.

Ad.1.1 In het AB Omnibuzz van 6 juli jl. is ingestemd met de voorliggende wijziging van de afrekensystematiek met ingang van 1 januari 2023.

Dit is vanuit een ambtelijk en bestuurlijk breed gedragen wens, om de afrekening van de kosten per gemeente meer in lijn te brengen met de daadwerkelijke kosten per gemeente. Zo'n wijziging van de afrekensystematiek vraagt om aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz. Het dagelijks bestuur, namens het algemeen bestuur van Omnibuzz, heeft daarom voorgesteld de gemeenschappelijke regeling op het onderdeel afrekensystematiek in artikel 18 te wijzigen.

Ad.1.2 Het college is het eens met het voorstel van het Algemeen bestuur om de GR Omnibuzz conform voorstel aan te passen.

Het college heeft op 16 augustus 2022 al besloten om voornemens te zijn de GR Omnibuzz zoals in het voorliggende voorstel van het algemeen bestuur te wijzigen. Daarbij heeft u als advies meegekregen geen zienswijze in te dienen op dit voornemen.

Ad.1.3 U heeft geen zienswijze ingediend op het voornemen de GR Omnibuzz aan te passen.

In de besluitvormende raadsvergadering van 19 september 2022 besloten het advies van het college op te volgen en geen zienswijze in te dienen op de voorgenomen wijziging van de GR Omnibuzz.

Ad.2.1 De voorgestelde nieuwe afrekensystematiek is rechtvaardiger omdat gemeenten meer naar eigen vervoersgebruik meebetalen.

Dat geldt zowel voor de directe vervoerskosten als de beheerskosten (indirecte vervoerskosten en overhead). De nieuwe kostenverdeel maatstaven zijn:

- Voor de vervoerskosten: aantal verreden kilometers (in plaats van zones);
- Voor de beheerskosten: indirecte vervoerskosten naar aantal ritten (was 50% inwoners en 50% pashouders) en de overheadkosten naar aantal inwoners (was 50% inwoners en 50% pashouders).

Deze nieuwe maatstaven bepalen sterk de werkelijke kosten en zijn daarom herkenbaar, eenduidig én passender voor een meer gebruiksafhankelijke kostenverdeling.

Ad.2.2 De totale vervoerskosten voor Omnibuzz nemen door deze nieuwe afrekenmethode niet toe maar worden anders verdeeld tussen de gemeenten.

Omdat er een gelijktijdige aanpassing van de verdeelmaatstaven voor de vervoerskosten en de beheerskosten worden doorgevoerd blijven de totale vervoerskosten gelijk. Dit is ook hét argument om de afrekensystematiek voor zowel de vervoerskosten als de beheerskosten aan elkaar te koppelen per 1 januari 2023. Deze aanpassing brengt bij enkele gemeenten wel een substantiële verhoging of verlaging van de kosten met zich mee. Dat betekent dat voor die gemeenten er dus een verschil is tussen de werkelijke gebruikskosten en het afrekenresultaat. Dit wordt in januari 2023 aangepast. Voor de meeste gemeenten gaat het om - naar verhouding tot de totale kosten – een relatief kleine aanpassing. Zie het financieel overzicht bij de brief van Omnibuzz over de concept begrotingswijziging 2023-1 (bijgevoegd).

Ad.3 Het ingediende concept eerste wijziging begroting 2023-1 en het meerjarenperspectief 2024 -2026 zijn volledig in lijn met de voorgestelde en voorliggende wijziging van de afrekenmethode.

De voorgestelde begrotingswijziging is onderdeel én een direct gevolg van de voorliggende wijziging de afrekensystematiek in de GR. Zoals gemeld is door uw college (op 16 augustus 2022) en door de gemeenteraad (op 19 september 2022) positief geoordeeld over de voorgestelde wijziging én de financiële mutaties voor Horst aan de Maas. Er is nu geen reden om alsnog bij Omnibuzz een zienswijze in te dienen op de voorgestelde begrotingswijziging. Dat collegestandpunt is opgenomen in het raadsvoorstel.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

Ad.1 De afrekensystematiek qua vervoer voor de klanten én vervoerders blijft voorlopig ongewijzigd.

De afrekening van het vervoer in deze fase wordt alléén voor gemeenten omgezet van zones naar kilometers. Deze omzetting heeft nog geen effect op de vervoerders en de klanten. De afrekening met vervoerders op kilometers wordt gekoppeld aan de ingangsdatum van de nieuwe contracten (het huidige contract loopt tot 2025 met 3 optionele verlengingsjaren). Dat is ook een logisch moment om de rekeneenheid voor de klanten om te zetten naar kilometers. Zodoende worden vervoerders en klanten in deze roerige en onzekere tijden niet ook nog geconfronteerd met een stelselwijziging in de tariefstructuur.

Ad. 2 De nieuwe deelmaatstaven bieden naar de toekomst meer helderheid en zijn eenduidiger qua toepassing.

Deze nieuwe maatstaven staan meer in relatie met de werkelijke kosten en zijn herkenbaar, eenduidig én passender voor een meer gebruiksafhankelijke kostenverdeling.

In de praktijk zijn de zones (overgenomen van de vroegere OV-zone indeling) heel verschillend qua omvang (hoogte en breedte) en het aantal ritten per “pashouders” kan sterk verschillen. Daarom is overstap naar kilometers/ritten/inwoners logisch.

Ad.3 Mogelijk halen enkele gemeenten de deadline van 31 december 2022 niet.

Dit besluitvormingstraject moet binnen alle 30 deelnemende gemeenten doorlopen worden, nog voor het kerstreeces 2022. Voor de uitvoering van het wijzigingsbesluit is het noodzakelijk dat 75% van de colleges hiertoe individueel positief besluiten (met de vereiste toestemming van hun gemeenteraden). Dat besluit moet voor 1 januari 2023 kenbaar zijn gemaakt aan de gemeente Sittard-Geleen en Omnibuzz in verband met publicatie van de aangepaste GR Omnibuzz. De wijziging gaat dan voor alle deelnemende gemeenten gelden. Mogelijk halen enkele gemeenten de deadline niet, maar vooralsnog is dat onder de 25%. Wanneer toch meer gemeenten deze deadline niet halen is het juridisch wel nog mogelijk dat de wijziging met terugwerkende kracht wordt ingevoerd. Logischerwijs willen de gemeenten dit voorkomen, omdat er dan administratieve correcties achteraf hoeven plaats te vinden over de eerste maand/maanden van 2023 tussen Omnibuzz en gemeenten.

WAT BETEKENT DIT VOORSTEL VOOR DE INWONERS?

Vooralsnog betekent deze aanpassing nog niets voor de inwoners. Vanwege het hanteren van kilometers in plaats van zones kan het zijn dat een inwoner die veel kilometers maakt meer moet gaan betalen. Dat klopt ook met het gedachtengoed achter het aanpassen van de rekensystematiek dat bij meer kilometers reizen hogere kosten horen. Mensen gaan betalen naar gebruik.

EXTERN ADVIES, INSPRAAK EN DRAAGVLAK

De voorgestelde besluiten en documenten zijn afgestemd met alle overige gemeenten, die aangesloten zijn bij de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz.

COMMUNICATIE EN BEKENDMAKING

Dit besluitvormingstraject moet binnen alle 30 deelnemende gemeenten doorlopen worden. Akkoord van 75% van de gemeenten voor 1 januari 2023 is noodzakelijk voor de uitvoering van het wijzigingsbesluit. Iedere gemeente maakt haar besluit kenbaar aan Omnibuzz. Na besluitvorming door alle gemeenten zal Omnibuzz de gemeente Sittard-Geleen (plaats van vestiging Omnibuzz) verzoeken het besluit te laten publiceren in de Staatscourant.

JURIDISCHE PARAGRAAF

De procedure die bewandeld wordt, is niet geheel conform de nieuwe WGR. Hiervoor heeft Omnibuzz ondersteuning gehad van het bureau Proof in dit traject. Het afwijken van dit proces leidt niet tot juridische complicaties, omdat wij alleen afwijken ten aanzien van het meegeven van een collegeadvies. Ook heeft Omnibuzz juridisch advies ingewonnen over welke stappen te zetten, mochten er gemeenten zijn die de deadline niet halen.

FINANCIËN

Het totale financiële effect voor onze gemeente bedraagt naar verwachting voor 2023 (en daarna globaal per jaar) zie in de bijlage de begroting Omnibuzz blz. 43:

Huidige verdeelsleutels	Toekomstige verdeelsleutels	Vershil absoluut	Vershil procentueel
€423.537	€ 418.399	€- 5.138	-1,2%

Deze daling in kosten worden meegenomen in de rekeningcijfers 2023 en in de meerjarenbegroting 2024-2027.

De financiële gevolgen voor de uitgaven voor 2022, 2023 en volgende jaren zijn als volgt:

	Lopend begrotingsjaar (obv begroting Omnibuzz 2022-1)	Komende begrotingsjaren
Kosten op basis van dit voorstel	€ 392.172	€ 418.399
Beschikbaar (totaal)budget	€ 481.000	€ 496.000
FCL : 66710.10	ECL : 34101.10.U	

Voor Gennep wordt in de begroting van Omnibuzz in 2022 en volgende jaren rekening gehouden met een gemeentelijke bijdrage van:

2023: € 496.000,-

2024: € 506.000,-

2025: € 506.000,-

2026: € 506.000,-

De begrote bedragen Omnibuzz zijn toereikend en hoeven niet te worden bijgeraamd.

Aframen is in deze ook af te raden, omdat wij achteraf pas weten in welke omvang en voor hoe lang de effecten van de COVID-19 pandemie en bijbehorende maatregelen van invloed zijn en blijven op het vervoer. Het vervoer is nog steeds niet terug op het peil van 2019 en is nu in het najaar van 2022 weer aan het afnemen. In de jaren vóór de pandemie was er door onder meer de vergrijzing juist een stijgende lijn te zien in het vervoersvolume. Omnibuzz schat vooralsnog toch in dat zodra het "normale" leven weer op gang is gekomen het vervoersvolume terug gaat naar het niveau van 2019.

UITVOERING EN VERVOLG

Nadat de raad toestemming heeft gegeven moet het college de gewijzigde gemeenschappelijke regeling vaststellen. De uiterste datum hiervoor is 20 december 2022. Zodat uiterlijk op 21 december 2022 dit nog gepubliceerd kan worden. En de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Omnibuzz per 1 januari 2023 van kracht kan gaan.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Gennep,
De loco-secretaris,

Bob Nederveen

De burgemeester,

Hans Teunissen

BIJLAGEN

1. Raadsbesluit 'Toestemming wijzigen gemeenschappelijke regeling Omnibuzz en behandeling begroting 2023-1'.
2. Wijzigingsbesluit GR Omnibuzz.
3. Toelichting GR Omnibuzz.
4. a. Begroting 2023-1 en b. meerjarenperspectief 2024 – 2026.